

Roll No.

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 11

B.Tech. (CSE / ECE / AI & ML) (Sem.-4)

UNIVERSAL HUMAN VALUES

Subject Code : HSMC-122-18

M.Code : 77630

Date of Examination : 12-07-22

Time : 2 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. SECTION-A contains objective type questions.
2. SECTION-B contains short answer type questions.
3. SECTION-C contains descriptive answer type questions.
4. Attempt ALL questions.

SECTION-A

1. Fill in the blanks / True / False :

(10 × 1 = 10)

- a) Physical facilities are necessary but ..... for humans.
भौतिक सुविधाओं मनुष्य के लिए आवश्यक है, लेकिन ..... हैं।
भौतिक सुविधाओं मनुष्य के लिए आवश्यक है, लेकिन ..... हैं।
- b) Animal order in nature contains ..... and .....
प्रकृति में पशु आदेश में ..... और ..... होता है।
प्रकृति में पशु आदेश में ..... और ..... होता है।
कुदरत ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ..... ਅਤੇ ..... ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- c) Self-exploration is the process for ..... Education.
आत्म-अध्ययन ..... शिक्षा के लिए प्रक्रिया है।
आत्म-अध्ययन ..... शिक्षा के लिए प्रक्रिया है।
सवै-अधिअन ..... सिखिआ लई प्रक्रिया है।
- d) To be in a state of liking is .....
पसंद के हिसाब से एक अवस्था में होना ..... है।
पसंद के हिसाब से एक अवस्था में होना ..... है।
ਪਸੰਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ..... ਹੈ।
- e) Right understanding + ... = Mutual prosperity.
सही समझ + ... = पारस्परिक समृद्धि
सही समझ + ... = पारस्परिक समृद्धि
ਠੀਕ ਸਮਝ + ... = ਆਪਸੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ

- f) Human values are universal.
ਮਾਨਵੀਯ ਮੂਲ ਸਾਰਕਭੌਮਿਕ ਹੈ।
ਮਾਨਵੀ ਮੂਲ ਸਾਵਰਭੌਮਿਕ ਹਨ।
- g) Prosperity and wealth are equivalent.
ਸਮ੍ਰਿਢਿ ਔਰ ਖਨਕਨਤਾ ਕਰਾਕਰ ਹੈ।
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਅਮੀਰੀ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
- h) Imaging is an activity of the body.
ਝਮੇਯਿੰਗ ਸ਼ਰੀਰ ਕੀ ਏਕ ਗਤਿਕਿਢਿ ਹੈ।
ਚਿਤਰਣ ਸਰੀਰ ਦੀ ਇੱਕ ਗਤੀਕਿਢਿ ਹੈ।
- i) The innateness of material order is existence.
ਸਾਮਗਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਅਸਿਤਕ ਹੈ।
ਵਸਤੂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਅਸਤੀਤਵ ਹੈ।
- j) Right understanding forms the basis for definitiveness of human conduct.
ਸਹੀ ਸਮਝ ਮਾਨਕ ਆਚਰਣ ਕੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਕੇ ਲਿਏ ਆਖਾਰ ਕਨਾਤਾ ਹੈ।
ਠੀਕ ਸਮਝ ਮਨੁੱਖ ਚਾਲ ਚਲਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਲਈ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

2. What are the basic guidelines of value education?
ਮੂਲਕ ਸ਼ਿਕਸ਼ਾ ਕੀ ਕੁਨਿਢਾਦੀ ਢਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਢਾ ਹੈਂ?
ਮੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?
3. Explain Natural Acceptance.
ਸਹਯ ਸਕੀਕ੍ਰਿਤਿ ਸਮਝਾਔ।
ਕੁਦਰਤੀ ਮੰਜੂਰੀ ਸਮਝਾਔ।
4. What do you mean by SVDD, SSDD and SSSS? How is the transformation possible from SSDD to SSSS?
ਆਪਕਾ SVDD, SSDD ਔਰ SSSS ਸੇ ਕਢਾ ਸਤਲਕ ਹੈ? SSDD ਸੇ SSSS ਕੇ ਲਿਏ ਪਰਿਕਰਨ ਕੈਸੇ ਸੰਭਵ ਹੈ?
ਤੁਹਾਡਾ SVDD, SSDD ਅਤੇ SSSS ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? SSDD ਤੋਂ SSSS ਤੱਕ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ?

5. What do you mean by Animal Consciousness and Human Consciousness? How is the transformation possible from Animal Consciousness to Human Consciousness?

ਆਪਕਾ ਪਸ਼ੂ ਚੇਤਨਾ ਔਰ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਸੇ ਕਯਾ ਸਤਲਬ ਹੈ? ਪਸ਼ੂ ਚੇਤਨਾ ਸੇ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਕੇ ਲਿਏ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੈਸੇ ਸੰਭਵ ਹੈ?

ਤੁਹਾਡਾ ਪਸ਼ੂ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਪਸ਼ੂ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਤੱਕ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ?

6. Explain the process of self-exploration with the help of a suitable diagram.

ਏਕ ਤਪਯੁਕਤ ਆਰੇਖ ਕੀ ਸਦਦ ਸੇ ਆਤਮ-ਅਨਵੇਸ਼ਣ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਸਮਝਾਓ।

ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਤਮ-ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

7. What is happiness and prosperity? What are the wrong notions about attaining happiness and prosperity? What are the problems faced due to these wrong notions about happiness and prosperity?

ਸੁਖ ਔਰ ਸਮ੍ਰਿਢਿ ਕਯਾ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਔਰ ਸਮ੍ਰਿਢਿ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕਯਾ ਹੈ? ਸੁਖ ਔਰ ਸਮ੍ਰਿਢਿ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਓਂ ਕੇ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਸਮਸਯਾਏਂ ਕਯਾ ਹੈਂ?

ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

OR

What is the need of Value-Education?

ਮੂਲਯ ਸਿੱਖਿਆ ਕੀ ਕਯਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

8. Human being is co-existence of Self and body, explain.

ਭੰਸਾਨ ਸਵਯੰ ਔਰ ਸ਼ਰੀਰ ਕਾ ਸਹ-ਅਸਤਿਤਵ ਕੈਸੇ ਹੈ? ਸਮਝਾਓ।

ਇਨਸਾਨ ਮੈਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤੀਤਵ ਹੈ, ਸਮਝਾਓ।

OR

Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

ਪੂਰਵ-ਮਾਨਯਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਔਰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ-ਸਵੀਕ੍ਰਿਤਿ ਸਮਝਾਓ।

ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

9. Explain self-organisation and health.

ਆਤਮ ਸੰਗਠਨ ਔਰ ਸਵਾਸਥਯ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਬਤਾਏ।

ਆਤਮ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

OR

What are the programmes to ensure Health?

स्वास्थ्य को सुनिश्चित करने के लिए क्या-क्या कार्यक्रम हैं?

ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ।

10. What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

सौजूदा समय में पेशे के मुख्य अनैतिक तरीके क्या हैं? मूल कारण और संभव समाधान का विश्लेषण करें।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਤਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

OR

What are the implications of value based living at various levels?

मूल्य आधारित जीवन यापन के विभिन्न स्तरों पर अच्छे परिणाम क्या हैं?

ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ?

11. What do you understand by competence in professional ethics? Elaborate.

आप व्यावसायिक नैतिकता में दक्षता से क्या समझते हैं? समझाओ।

ਤੁਸੀਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਲੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਸਮਝਾਓ।

OR

Compare the four orders in Nature on the basis of their salient aspects.

मुख्य पहलुओं के आधार पर प्रकृति में चार आदेशों की तुलना करें।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.